СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК
UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 52. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 4-го березня 1936. — VOL. XLIV. No. 52. Jersey City, N. J., Wednesday, March 4, 1936. THREE CENTS

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗМІНЯЮТЬ ВІДНОСИНИ З ПАНАМОЮ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд відкликав свою угоду з Панамою та зробив з нею нову угоду про взаїмні відносини на умовах, багато кращих для Панами.

Американський уряд у цій новій угоді зрікається становища опікуна Панами, що ґарантував самостійність Панами та резервував собі право вмішуватися в нутрішні справи Панами. Відтепер Панама стає в повнім розумінню цього слова самостійною країною, для котрої Злучені Держави є тільки сусідом.

Рівночасно з тим полагоджено вдоволяючо для Панами справу залеглої оплати за вживання панамського каналу. Американський уряд зобовязався платити річно по 430,000 бальбоів (гріш панамської републики) за арендування каналу.

Крок американського уряду має переконати краї латинської републики, що Злучені Держави не мають супроти них ніяких імперіялістичних намірів.

СКІЛЬКИ ЛЮДЕЙ ЖИЄ З ДОПОМОГИ?

ВАШИНҐТОН. — Технічні дорадники Гарія Гопкинса, адміністратора бюра „поступу праці", обчисляють, що коло 14 міліонів 200 тисяч осіб живе тепер з допомогової праці, а крім цього коло 10 міліонів осіб дістає допомогу від місцевих установ.

У цілому краю допомогу діставало в 1935-тім році коло 3 міліонів людей більше ніж у 1934-тім році.

СПРАВА МУНІЯ.

САН ФРАНСІСКО. — Джордж Ґример, що був тайним аґентом залізниць підчас великого страйку в 1907-мім році, заявив у суді під присягою, що бомбовий замах на параду воєнного підготування в 1916-тім році підготував Джов Доґерті з Америло, Тексас. Він признався до цього свідкові.

Інший свідок заявив, що залізничі підприємці знали, що Том Муні й Ворен Билинґз невинні, але вони добивалися їх засудження, бо залізниці вважали їх за небезпечних аґітаторів.

СТРАЙК ОБСЛУГИ ХМАРОДЕРІВ ШИРИТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Страйк робітників, що обслугують високі будинки, обхопив більше робітників. Через нього багато людей, що мають мешкання або канцелярії у високих домах, мають багато клопотів і невигоди. Міський уряд приказав поліції й пожарникам дивитися, щоб від страйку не потерпіли люди на здоровлю.

Міський посадник Ля Ґвардія робить зусилля довести до закінчення страйку. Він конферує постійно з представниками сторін. Деякі власники вже погодилися з юнією та, підписавши угоду, вивісили на домах картки з повідомленням про підписання угоди.

Страйк поширився на околицю біржі (Вол Стріту) та на округу кравецького промислу. Страйколомські бюра стали наймати вже страйкомів та висилати їх для боротьби зі страйкарами. В ріжних місцях приходило до бійок. У понеділок арештовано 27 осіб.

ЗАСУДЖЕНІ НА ТЮРМУ ЗА ПОБІР ДОПОМОГИ.

ПИТСБУРҐ (Па.). — Перед місцевим суддею Ралфом Смитом ставала в понеділок пара подругів, Томас О'Тул та його жінка, котрих обвинувачувано за те, що вони побирали з уряду допомогу, не зважаючи на те, що мали виплачений дім вартости 4,- долярів та готівки в банку на суму 11,000 долярів.

Обвинувачені боронилися, що вони мають 4 дітей та, стративши роботу, довідалися, що роботу можна дістати тільки, побираючи допомогу.

Суддя назвав їх найгіршими „чизелерами", яких він колинебудь бачив. „Я не знаю", говорив він, „ як ви могли їсти, не подавившись. Я не знаю, як ви могли ковтнути". Він засудив кожде з подругів на три роки тюрми.

БУДУТЬ СУДИТИ СУДДЮ В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНҐТОН. — Палата послів конґресу постановила поставити перед собою як перед судом Голстеда Ритера, суддю федерального південного дистрикту Флориди.

Обвинувачують його, що він узяв від одного адвоката проти виразної постанови закона $4,500. Приятелі судді боронили його, що він узяв гроші як заплату за свою пайку в адвокатській бібліотеці в канцелярії, в котрій він був колись спільником.

За обвинувачення судді заявилися 181 конґресменів, проти 146. Для осудження треба двох третин голосів.

ЩЕ БОРОТЬБА ПРОТИ БУТЛЕҐЕРСТВА.

НЮ ЙОРК. — Тут арештовано бутлеґерську шайку, зложену з 22 людей, що доставляли неоподатковані напитки 27 салунам у Бруклині.

ЗНАЙШЛИ СИРОВАТКУ НА СУХОТИ.

Розслідна лябораторія Гарвардського университету знайшла сироватку на сухоти. Почали її вже вживати на пробу в місцевій санаторії для сухітників. Заряд шпиталю каже, що вживано ліку тільки три місяці й тепер ще передчасно говорити рішучо про вартість нового ліку.

БРИТИЙСЬКА ІНДІЯ ЯК РИНОК ЗБУТУ ДЛЯ СТАРИХ ЧАСОПИСІВ.

Бомбай — це великий ринок збуту для старих ґазет. Там продається їх по 2 злоті за пів кільограма. Ті ґазети вживають пізніше до опакування товарів. Минулого року найбільше старих часописів імпортовано до Бомбаю з Великої Британії, Злучених Держав і з Японії. Японія крім старих часописів експортує теж до Бомбаю старий ґазетний папір.

18 ЛІТ ГОЛОДІВКИ.

Знаний біольоґ, проф. Іксціль, кільданацять років досліджував один рід кліщів, що живе на деревах. Цей ґатунок кліщів відживлюється в той спосіб, що з дерева впадає на чоловіка чи звірину, й ссе кров. Нею живе довгі літа. Але на свої жертви кліщ попадає досить рідко. Мусить довго ждати й голодувати, заки трапиться харч. Проф. Іксціль устійнив, що один з кліщів проголодував таким робом 18 років.

ЗАМОРОЖЕНІ ФРАНЦУСЬКІ КРЕДИТИ.

Франція має заморожених кредитів у Чіле на 47 міліонів франків, в Арґентині на 15 міл., в Уруґваю на 15 міл., у Бразилії на 62 міліони. Французи сподіваються, що всі ті суми їм таки вневдовзі вернуться.

ТРАГІЧНІ ВПРАВИ.

В часі військових вправ під Коломиєю вибухла ручна ґраната в руках стрільця Ігната Яржемба. Раненого стрільця відвезли до шпиталю, де відтяли йому обі руки. Стан його безнадійний.

ЗІЛА СЕРЦЕ ЛЮБКА.

В містечку Ріо Ґранде (Арґентина) населення злінчувало місцевого мещканця, який убив свою жінку. Передтим він присилував іще жінку, щоби всмажила і зїла серце свого любка, якого він теж убив.

ОБЕЗДОЛЕНА.

З Новгородка до Вильна прибула матуристка Реґіна Янковська шукати праці і знайшлася у великій біді. Питаючи за працею, прийшла до одного промисловця і коли виходила з його кабінету, забрала із ждальні цінний портрет, який продала. Добуті цим способом гроші позволили їй жити кілька тижнів. Коли гроші минулися, зголосилася на поліцію й просила, щоби її арештували за крадіж. Справою занявся суд. Обвинувачена призналася до крадіжу, мовляи, що зробила це з голоду та просила, щоб дали їй якнайбільшу кару. Суд засудив її на місяців арешту з припиненням на три роки. Виходячи з суду, вона заявила, що не знаю, що з собою діяти.

ПОВОРОТ З РОСІЙСЬКОГО ПОЛОНУ.

До одного кашубського села біля Тільзіту у Східних Прусах вернувся після 21-літнього побуту на Сибірі колишній вояк німецької армії, Теофіль Квідзінський, що підчас світової війни 1914 р. під Ловічем дістався в російський полон. На Сибірі він спершу був на примусових роботах, опісля оженився з сільською дівчиною, росіянкою, і довгі часи був зовсім ізольований від світу. Колиж пробував покинути Росію, стрічався з непереможними перешкодами большевицької влади. Аж за інтервенцією німецької дипльоматичної служби дозволили йому виїхати до дому. Приїхав з жінкою і шестерма дітьми, що говорять тільки по російськи. Привезли з собою два мішки прошеного хліба, бо в Росії говорили їм, що в Німеччині панує голод.

ГЕРКУЛЯНУМ ВІДКОПАНЕ.

Щораз більше виходить на денне світло староримське місто Геркулянум, якого засипав вибух Везувія в 79. р. Розкопи, переведені в останньому році, надали старинному місту новий вигляд. Відкопано величаві будинки, дво і триповерхові, з великими партеровими салями, аркадами і городами. а кілька місяців ціле Геркулянум стане перед очами цікавих видців.

БРАЗИЛІЙСЬКІ ВІЗИ.

На перший квартал 1936. р. бразилійський уряд призначив 510 віз для еміґрантів з Польщі до Бразилії. В тому числі 51 віз є призначених для нерільників (з візваннями) і 459 для рільників. Рільники мусять при візі представити спеціяльні рільничі контракти і посвідки, виставлені бразилійським міністерством праці.

ЯК ВИЙТИ ЧИСТИМ З МОСКОВСЬКОЇ ЛАЗНІ.

Советська „Вечерная Москва" приносить образок з „урядової" лазні. Є їх у Москві з десять і перед кожною довгий хвіст, як скрізь. Люди з клунками терпеливо чекають, коли їх покличуть так: „Гей, там у касі, пропустіть десяток людей, що ждуть". Десять пробивається, кілька десятків жде і йде між ними така розмова:

— Возьміть лазню число 3 Дзержинського району на Лазничому переулку. Препоганенька штука. Добешся до рури, пічнеш голову намилювати, а тут нараз води не стало. З очей сльози йдуть, усі кричать, паніка.

Другий оповідає таке:

— До лазні на Пісоченській вулиці взагалі без парасолі ходити не можна. Одною рукою миєшся, а другою тримаєш парасолю, бо з тущі йде брудна вода. Це так зґори тече.

— А на Сущевському валу — каже третій — лазня „можна витримати", тільки треба туди брати з собою ґазети. Коли викупаєшся і хочеш одягтись, то чистою ногою до білля не дістанеш. Мусиш підкидати під ноги одну ґазету, потім другу, далі третю...

Одно слово: хочеш вийти з московської лазні чистим, мусиш спершу дома подумати як це зробити. Сама вода і мило не поможе.

АРЕШТУВАЛИ НАЧАЛЬНИКА МАҐІСТРАТУ.

У Перемишлі на приказ слідного судді арештували рахункового начальника перемиського маґістрату, Ричая. Є це у звязку з касовими надужиттями, де ствердили брак 7,000 зл., які спроневірив касієр Кабала.

ТОРГОВЕЦЬ ДІВЧАТАМИ.

Стежні листи розіслала польська поліція за Борухом Бріком, родом із Фрамполя на Холмщині, що дався пізнати як налоговий торговець дівчатами. В часі війни вславився тим, що на фронті оґрабльовав убитих вояків і взагалі допустився багатьох крадіжів і зловживань. Відсидівши кару, виринув на Моравії й вписався до берненського університету, одначе за ріжні зловживання його видалили з Чехословаччини. Вернувшись до Польщі, Брік взявся до торговлі жінками. Між іншим вивіз до Буенос Айрес доньку одного варшавського промисловця Мірлю З. Одначе арґентинська влада, повідомлена телеграфічно батьком уведеної дівчини, арештувала Бріка і засудила на пять літ вязниці. Відбувши кару, вернувся до Польщі і заложив у Варшаві тайне бюро торговлі жінками, удержуючи звязки з подібними бюрами в Парижі та в інших містах Европи й Америки. Послуґувався широко розвиненою сіткою аґентів, причому особисто оцінював підшуканий „товар". Обїздив містечка у східних воєвідствах, познайомлювався з дівчатами і вдаючи жениха, вивозив їх за границю. Між іншими в Дубні познайомився з донькою багатого купця і, подаючись за банкира з Парижа, заручився з нею. Коли поліція хотіла його арештувати, бо показалося, що він мав фальшиві документи, Брік утік, залишивши в готелі всі свої річи. При ревізії його мешкання у Варшаві знайшли кореспонденцію з заграничними централями торговлі дівчатами.

ТРАГІЧНА РИБОЛОВЛЯ.

В селі Прилуках, пов. Рівне, господар Павло Корнелюк ловив риби при помочі вибухового матеріялу, який закладав під тонку верству леду. Після вибуху забирав убиті риби. Один набій вибухнув, заки Корнелюк успів утекти. Вибух був такий сильний, що Корнелюка розірвало на шматки і розкинуло їх далеко. Тяжко ранило теж Мирона Басадського, що припадково туди переходив.

НОВИЙ ЧЛЕН ФРАНЦУСЬКОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВА.

На місце померлого Поля Дюка вибрано членом Французької Академії Мистецтв Флорана Шміта. Шміт — уродженець Льотаринґії (*1870. р.). Покінчивши париську консерваторію, дістав другу премію за кантату „Семіраміда". Шміт — автор численних музичних творів, з яких найбільш відомі: „Римські ночі", „Траґедія Сальомеї", „Антоній і Клеопатра", „Салямбо" (виставлена вперше в париській Опері в 1925. р.). Новий академік є музичним критиком. демік є музичним критиком „Т а н у". Контркандидатами Шміта були: Ігор Стравінський, Бюсе і Марсель?Самуель Русо.

ЗАЛЯКАНІ ЕВЕНТУАЛЬНІСТЮ ПОХОДУ НА УКРАЇНУ

МОСКВА (Росія). — Урядова „Правда" з 11. лютого подає з Києва, що на нарадах Ради Народніх Комісарів предсідник Любченко відчитував виїмки з німецьких і польських ґазет, в яких пишеться про Совети і наближаючуся війну. І так у „Фелькішер Беобахтер" було таке:

„Польща повинна використати тепер той момент, коли Росія буде занята подіями на Далекім Сході, щоб вкінці позбавити Росію політичного значіння в Европі".

А в польськім журналі „Бунт Млодих" було інтервю з Василем Мудрим, головою Української Парляментарної Репрезентації, в якім сказано Мудрим ось що:

„Всяке ослаблення Росії е в інтересі Польщі. А відродження самостійної України, Білорусі чи Грузії відповідає життєвим інтересам польської держави".

Передавши це, Любченко твердив, що німецькі фашисти, японські мілітаристи та польські поміщики готуються до походу на Совети. І тому саме призначено в Москві такі величезні суми на оборону Советів. В тім місці, пише „Правда" всі встали з місць і довго плескали. Потім виголосив патріотичну бесіду командант київської военної округи. А по нім представник німецької меншини з одеської округи, що запевняв, що й німецька меншина буде теж боронити Совети.

ФРАНЦУСЬКИЙ ДИПЛЬОМАТ ПРО НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ.

ПАРИЖ. — (ВУ) Відомий французький історик та дипльомат віцеґраф де Ґікан опублікував працю п. н. „Кримська війна 1854—55". Як у своїх попередніх працях: „Від Рейну по Вислу" і „Польща та її сусіди", пропаґує автор ідею поділу европейського Сходу на низку незалежних держав і виявляє чимале зрозуміння для визвольних змагань українців.

УКРАЇНСЬКИЙ ВИСЛІВ СПІВЧУТТЯ.

ЛОНДОН. — Українське Бюро подає:

На першому засіданні парляменту під новим правлінням дня 4. лютого прочитано перед зібраними послами дальші вискази співчуття з приводу смерти короля Юрія. Одну з перших прочитано телеґраму, яка наспіла від Української Парляментарної Репрезентації. Парлямент припоручив спікерови вислати відповідну подяку. Українські вискази жалю наспіли також до приватного секретаря короля Едварда, на які, на особисте припоручення, відповів уряд закордонних справ. Кондоленційні листи і телеґрами були переслані також від українців на руки Бюра. Їх передало Бюро куди слід і дістало за них подяку.

80-ЛІТТЯ СОФІЇ РУСОВОЇ.

ПРАГА (Чехословаччина). — Дня 18 лютого скінчила Софія Русова 80 літ свого життя. Шведка по батькові, французка по матері, Русова присвятила все своє життя нації, серед якої виховалася. Разом зі своїм чоловіком, відомим ученим-статистиком, терпіла переслідування від царської поліції за свої незалежницькі симпатії та за свою живу громадянську діяльність. Молода Українська Держава поручила Русовій відповідальне становище начальника відділу дошкільної освіти, опісля лекторат педаґоґіки в університеті у Камянці Подільськім. На іміґрації продовжує Русова свою наукову працю — спершу в Українській Господарській Академії в Подєбрадах, опісля в Українському Педаґоґічному Інституті в Празі. Збагатила українську науку та публіцистику великою скількістю друкованих праць і за те імя Ювилятки згадує український нарід з великою вдячністю.

Д. ДОРОШЕНКО ПРОФЕСОРОМ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА. — Відомий український історик Дмитро Дорошенко став надзвичайним професором історії церкви на студії православної теольоґії у варшавськім університеті. Катедра опорожнилася по смерті проф. Василя Біднова.

ЗАНЕДУЖАВ АКАДЕМІК СТОЦЬКИЙ.

ПРАГА. — Академік проф. д-р Степан Смаль-Стоцький нездужає довший час і лежить у празькій клініці.

„УРЯД ПРОЯВИТЬ ДОБРУ ВОЛЮ".

ЛЬВІВ. — Українські ґазети передають заяву польського премієра Косцялковського в українській справі. Між іншим Косцялковський сказав, що він здає собі справу з того, що українське населення стане відноситись до Польщі прихильніще в міру того, як буде можна взяти під увагу справжні потреби цього населення. Тому „уряд проявить усю добру волю у змаганні до їх заспокоєння".

ПРО НОВИЙ НАФТОВИЙ БАСЕЙН У ГАЛИЧИНІ.

ВАРШАВА. — Віцепремієр Квятковський заявив у сенаті, що треба числитися з фактом, що відкрито новий, досить видатний нафтовий басейн. Це новововідкриті нафтові терени в Галичині.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯПОНСЬКИЙ „ВИЯВ ПАТРІОТИЗМУ"

З країни сходячого сонця дійшла як остання новинка відомість, що найстарший монах одної з будійських святинь відобрав собі життя, підтявши собі горло та залишивши картку, на якій написав:

„Жертвую себе для справи спокою в державі. Низько приклонивши ноги, молюся за спокій".

Це самогубство звязане з заворушенням в армії, з останнім повстанням, яке, як відомо, спричинило вбивство кількох найвищих японських урядовців, ґенералів і адміралів, між якими був і 82-літній міністер фінансів. Вбивства доконали молоді японські офіцири, як казали, з огляду на добро держави. А коли ті молоді офіцири на приказ цісаря піддалися, дано їм змогу для добра держави — теж відобрати собі життя. З цього скористали покищо два молоді капітани, а третьому самогубство не вдалося.

Річ очевидна, що такі події мусіли зчинити в цілім краю свого роду зоколот. А щоб цей заколот минув і держава не потерпіла шкоди, відобрав собі життя настоятель одної з будійських святинь. Скінчив самогубством, щоб тою жертвою опамятати нарід і не дати йому зробити щось таке, що вийшлоб на шкоду рідній державі.

У всіх тих актах згинули люди, які були, говорячи звичайною мовою, людьми чесними і порядними, людьми, з яких кожний на свій лад віддавав свому народові якнайкращі прислуги. І ось тому японський нарід глядить на всі ті вбивства чи самогубства як на „вияв патріотизму". Бо вбила найвищих урядовців держави військова ґрупа, яка хоче більшого простору для Японії і каже, що задля цього треба Японії рішитися навіть і на війну з Китаєм чи з Совєтами, чи з таким, що захоче стати на перешкоді японським державним аспіраціям. Ця ґрупа каже далі, що на ту ціль повинна зложити гроші головно та багата кляса, що то доробилася величезних маєтків завдяки модерному упромисловленню Японії. З такою експанзивною японською політикою не погоджувалися ліберальні японські круги і тому саме вбито найвищих представників цеї опозиції.

Ці події й цей „вияв патріотизму" не зайшли в якійсь дикій країні, а в культурній, в такій, що в останніх десятках літ здивувала цілий світ своїм величезним поступом, промисловим розмахом і захоплюваннях торговельних ринків. І ось бачимо, що навіть у такій країні, між самими японськими патріотами, приходить аж до такого напруження щодо доцільности способів кермування долею батьківщини, що доходить аж до такого взаїмного винищування себе. Бо вбивники хотіли за всяку ціну вдержати бойового духа нації і її розмах, а вбиті здержували цей розмах, кермуючись холодним розсудком, дипльоматією. Стали проти себе два погляди і колізія була неминуча в таких людей, для яких патріотизм є теж — фанатизмом.

НОВИЙ ЗВОРОТ У ПОЛІТИЦІ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

(Лист із Чехословаччини).

Комуністична партія в Чехословаччині переживає крізу, що випливає з внутрішньої та міжнародньої ситуації цієї держави. Після перемоги фашизму в Німеччині та після союзу Німеччини з Польщею Чехословаччина почула себе загроженою, бо й третій сусід — Угорщина — прилучається до Польщі, щоб зробити ревізію теперішніх кордонів Чехословаччини. Чехословаччина забула про всі тертя й непорозуміння з російською большевицькою державою і р. 1935 підписала договір про взаємну допомогу з СССР. В російській совєтській пресі від того часу хвалять Чехословаччину як демократичну державу, що стоїть на сторожі мира в середній Европі: в Чехословаччині не почуєте майже критичного слова про совєтські „досягнення" та про „господарське будівництво" в СССР.

Після чесько-совєтського пакту чехословацькі комуністи опинилися в незвиклій ситуації. Вони мусіли витати союз Чехословаччини з СССР, хоч провід у політиці держави мають не комуністи, а буржуазні та соціялістичні партії. Чеські комуністи мусіли прихильно поставитися до армії, хоч вони, як відомо, в цілім світі, крім СССР, поборюють мілітаризм. Після союзу Праги з Москвою чеські комуністи на всіх вічах заявляли, що будуть власною кровю боронити незалежність Чехословаччини проти Німеччини, словом, ставали на позицію „соціял-патріотів", проти яких вони недавно гостро виступали. Центральний орґан чехословацької комуністичної партії—„Руде Право"—писав, що перед небезпекою з Німеччини „ніодна чеська людина не може бути проти армії та проти озброєння". Чеські комуністи в парляменті голосували за буджет міністерства суспільної опіки, за буджет міністерства закордонних справ і віддали свої голоси за д-ра Бенеша на президентських виборах у грудні минулого року.

Нова політика комуністів Чехословаччини була використана деякими партіями для підсилення свого впливу коштом членства комуністичної партії. Ці партії вияснили прихильникам комуністів, що вже прийшов час зліквідувати давні незгоди і ліквідувати й саму комуністичну партію, бо її політика дотепер була помилкова: не треба думати про диктатуру та світову революцію, а про зміцнення демократії в Чехословаччині, про зединення робітничих професійних союзів і т. п.

На виборах до парляменту в травні 1935 р. комуністична партія мала за собою майже міліон виборців. На початку 1936 р. комуністичні провідники відчули, що ця сила, що за них голосувала, не стоїть за ними певно і не бачить ріжниці в політиці комуністів і соціялістів, а як бачить ріжницю, то на невигоду для комуністів.

Страх перед тим, щоб не зістатися ґенералами без війська, примусив чеських комуністичних провідників на рішучий крок — на несподівану зміну дотеперішньої політики партії. Довірена особа Москви, чеський комуністичний диктатор Ґотвальд вдарив у великий дзвін: визнав дотеперішню угодову політику чехословацьких комуністів за помилкову, за опортунізм, який „загидив атмосферу коло партії і в ній самій". Ґотвальд проголошує за помилку голосування комуністичної партії в парляменті разом з урядовими послами і засуджує політику „злагіднення клясових противенств", за якою пішли комуністи в Чехословаччині. Ґотвальд проголошує гостру боротьбу „теперішньому режімові" в Чехословаччині і нападає на соціялістів за те, що вони належать до коаліційного уряду. Ґотвальд підпирає свій „новий курс словами з резолюції зїзду Комуністичного Інтернаціональну, що „нова політика комуністів не означає відхилу від старих комуністичних тез".

Ґотвальд уже почав у чеській комуністичній партії „чистку". Викинув з редакцій комуністичних орґанів „угодових" комуністів і загрожує суворою розправою іншим. Особливо глузує Ґотвальд з патріотизму чеських комуністів, що хотять, щоб чехословацька армія була сильна до бою.

Нема сумніву, що п. Ґотвальд робить новий поворот у політиці чеської комуністичної партії з благословення Москви, з дозволу „вожда світового пролетаріяту", Сталіна. Зрозуміло, що новий курс (власне старий), початий Ґотвальдом, дуже занепокоїв усі партії уряд Чехословаччини. Бо деж. союзницька „льояльність"? Вчора підписали договір про взаємну поміч з Москвою, а сьогодня аґенти Москви беруться підкопувати військову силу Чехословаччини і затроюють громадську думку своєю безмежною демаґоґією. Що важніше для Москви: мати сильного союзника з доброю армією, але без комуністичної партії, чи в Чехословаччині сильну комуністичну партію, що руйнуватиме військову силу держави? Найближчі дні дадуть відповідь на це питання.

Н. В.

ЗА ПОЛЬСЬКИЙ СТАН ПОСІДАННЯ!

Польська преса в краю переповнена ґвавтом про український наступ на „польський стан посідання". На українських землях почато орґанізувати широко закроєну акцію, яка має на цілі не допустити до ніяких змін чи полекш у користь українців. Про цю справу пише широко М. Зашко в старокраєвім часописі „Новий Час". Читаємо там таке:

Вісті, що наспівають з провінції, вказують на те, що серед польського „кресового" населення почалася зприводу згаданих подій справдішня метушня.

Заметушилось ціле польське „кресове" громадянство, без огляду на стан чи професію. Будь це селянин, робітник, чи урядовець, всі вони в обаві перед евентуальною втратою якихнебудь привілеїв, виказують збільшену аґресивність і непримирність супроти якихнебудь домагань українців.

Цею зміною настроїв можна теж пояснити собі зміну фронту деяких польських „кресових" орґанів, що ще донедавна розписувалися про конечність нормалізації польсько-українських взаємин.

Сьогодні, коли справа нормалізації поставлена вже рубом, коли не можна дальше обмежуватися виключно до маловартісних фраз, ці орґани роблять відступ. А коли деякі з них і пишуть про потребу польсько-української нормалізації, то своїми застереженнями зводять їх у площину іронії, або гумористики. Згадаймо хочби про становище в цій справі орґану вітосівців „Пяста", який писав ні більше, ні менше, що, мовляв, „не можемо виректися землі великої посілости на кресах. Потребуємо її для польського хлопа. Бо без цієї землі не були би ми всилі впорядкувати нашого земельного устрою, найбільше заогненого господарсько-суспільного питання в Польщі".

Щож тоді прийшлосяб робити величезній масі безземельного українського населення? Виходило би, що воно повинно йти до міст і там шукати варстату праці й прожитку. Та це знову не в смак польським ендекам. І вони, мовляв, не є проти „угоди", але під умовою, що буде вдержаний „стан посідання", себто що всі кресові міста мусять задержати свій виключно польський характер.

В обороні цього характеру зчинили вони між іншим великий шум біля справи українського університету. А безпосередньою причиною цього шуму було не що інше, а тільки те, що в цій справі відбулося засідання секції Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові.

Та для нас у цілій тій справі балачок і заяв про нормалізацію українсько-польських взаємин є цікавими й важними не так вимоги польського громадянства, чи пак окремих його ґруп, як саме збільшена аґресивність і консолідація польського краєвого елементу.

Тут саме для нас виростає поважна небезпека. Бо в той час, коли всі польські чинники розпочали живу, активну орґанізацію й боротьбу за поширення польського стану посідання, в нас у деякої частини громадянства дається завважити припинення орґанізаційної праці й самооборони. Частина нашого громадянства, головно інтеліґенції, поставила тепер виключну ставку на угоду. Мовляв, щось робиться і як не сьогодні, то завтра все зміниться, все буде краще. Розуміється, що такий стан психічної демобілізації і пасивного очікування на те, що Українській Парляментарній Репрезентації вдасться осягнути всі блага, з найбільше небезпечним явищем для дальшого нашого розвитку.

Саме тепер, коли польське громадянство на наших землях виявляє велику сконсолідованість, сильний гін і аґресивність, нашим обовязком і наказом хвилини є не чекати на манну, але навпаки, напружити всі сили і всю нашу енерґію в напрямі розбудови нашого національного життя у всіх його ділянках. Це буде найкраща запорука наших успіхів і мірило нашої повновартости в очах чужих!

Це й є найбільше актуальний наказ нашої теперішньої дійсности.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Відділ 214 У. Н. Союза в Шікаґо, Ілл. — Наше становище в справі спільного зїзду з большевиками вже було вияснене в „Свободі", й щодо цього не може бути в нас дискусії. Ми не йдемо разом з ніякою ґрупою, що не виступає проти поневолення України Москвою. Як протестуємо проти інших окупантів українських земель, так мусимо протестувати і проти Совєтів. Хто глядить на ці справи інакше, з тим нам не по дорозі. Таке є становище коли не всіх, то цілком певно подавляючої більшости наших членів і читачів.

О. Щ., Дорчестер, Масс. — Не можна по імені визивати. Саме з такою поганю, коли пишеться про неї в ґазеті, треба бути дуже обережним.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої орґанізації за скоре виплачення посмертного по моїм чоловіку Івані Козакевич, котрий помер 11-го лютого ц. р. Також дякую місцевим урядникам і членам тов. ім. Івана Франка, від. 172 У. Н. Союза в Віпани, Н. Дж., за численну участь у похороні.

Людвіка Козакевич, вдова.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ.

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

15

Так ніби між ним і Марійкою нічого не було. Марійка слова не вимовить. Дух їй забиває. Почервоніла, очі в сльозах. Не видержала, відвернула голову й сльози рясно, рясно посипалися.

— Чогож ти, дурна? — каже Павло. Ніяково тут ревіти. Ви де на Ґропі ночуватимете?

— Напевно не знаємо, — каже Яринка, — та мабуть там.

Всі обернулися й дивляться на Павла й Марійку. Йому ніяково тут стояти. Обернувся й відійшов на своє місце. Більше ані не глянув на дівчат. Робітники також скоро відійшли. Вони ввесь час піднімалися на гору, навпростець до половини Ґропи. Марійка плакала.

— Не плач, дурна, не плач! — умовляє Яринка. За ними побивайся, а вони он які. Колись приходив, морочив, а тепер ади спину відвертає. Їй Богу, я за таким ніколи й не подумалаб плакати. Що ти з-між вийшла... Дурна. Нічого йому дутися. Як присилували, то мусіла. З одного боку один, з другого другий. Великі, дужі й мають над тобою право. Ет...

— Та я добре знаю, що він не такий. Він не є злий, він добрий. Боляче йому!... — Вона плакала голосно й хлипала мов дитина. Пригадалося, як він цілував їй руки, як хухав на них, як своєю ґуґлею ноги їй укривав, як носив на руках. Ні, вона напевно знає, що тоді робив він це від серця, щиро, що над усе кохав її. Шкода їй, що все то так знівечилось. І не винна тут ані вона, ані він. Винно тут щось зовсім інше, але що — цього не усвідомила.

Поки вилізли на полонину, почало смеркати. Роботи вже не починали. Робітниці отаборювалися по колибах. А що для всіх бракнуло місця, то половина мусіла відійти на Кузнеску. Марійка з Яринкою лишилися тут. Яринка вмовляла йти туди. Але Марійка вперлася й не пішла. Слабенька іскорка надії ще жевріла в її намученому серці. І вона не помилилася.

Вночі прийшов Павло й ще два вояки. Не дурнож він питав, де ночуватимуть. Яринка це розуміла також, але її дівоча свобідна натура, хотіла подражнити й покарати того нечемного чоловічиська. Але радости для Марійки мало було. Вона горнулася до Павла, обвивалася хмелиною навколо нього, цілувала палко й пристрасно. А він грубий та байдужий. Правда, тепло їй було з ним. Рука її обвила його міцний карк. Поверне він голову й вона чує, як грає під рукою його твердий мяз. Брав її владно, свавільно, ніби щось, що йому безперечно й самозрозуміло належить. А вона ані не думала противитися. Вона ще боялася, що не догодить йому, що він буде незадоволений, що не забуде, не подарує. Аджеж перший раз вона належала не йому, а комусь іншому, ненависному його ворогові.

Так. Він не забув, не забуде, бо не може, хоч би й хотів. Згадка про те, як нікчемно розбилися випещені його мрії про тиху, теплу хатинку, про солодощі першої ночі, бурила його лють. Хотілося на комусь помститися, але на кому? Мстився на ній, хоч розумів, що її вина тут найменша. Серед ночі зненацька встав і, навіть не попрощавшися, пішов. Не міг придушити все нових, скажених наплившів люті. Забрав з собою все тепло й щастя Марійчине. До самого рана тремтіла від холоду, а сльози лилися без упину.

12.

У коршмі Табака тепер щовечора шумно, повно диму й веселости. Ллється пиво й вино. Ревуть захоплені вояки. гуторять, сперечаються. Іноді, коли прозоре питво розворушувало своїми градусами вояцьку кров, бурливо тоді ставало в коршмі. Дзвеніли кухлі та „погарчики". Гурагани лайок на семи мовах вигригалося й стиналося у повітрі.

Юра був ранений і прийшов на відпустку. Він іноді також не цурався Табака, але за час свого перебування в війську змінився до непізнання. Сідав за стіл, брав часопис, вичитував тему для чергової сварки з мадярами й починалося. Кричали, червоніли, біліли, зривалися, мов попечені, і вимахували один перед одним кулаками.

Одного разу виникла порядна сварка між Юрою й одним мадяром. При тому був і Павло. Юра, по звичці, бурився й кипів, мов казан. Він доказував, що гуцули, це не якенебудь сміття, а частина великого народу. Про це він докладно довідався в Галичині й у лікарні. Там лежали вони разом з галичанами й ті встигли напомпувати його належно.

Павло нічого не розумів, але сидіти спокійно й лише придивлятися, це значило показати себе нічим. Він горою за братом. Його тяжкий кулак пристукував по столі, аж виплюскувало пиво, а рев його заглушав цілу коршму.

— Так йому, брате! Гати його! Докажи наше! Гей Табак- Вилазь з пивом! Сип, рижий!

І Табак сипав. А після, йдучи додому, Павло допитує брата. Цікаво, що то він там молов. Якась Україна, Київ!

Юра оповідає йому.

А ніч темна, темна. Дме північно-західний вітер. Горами з шаленим вереском мчать леґіони вітрів. Брати помацьки тюпають навпростець через ґрунь додому. Їм легко й простірно. Перед ними розступаються вуглево-темні простори і в уяві горить неймовірно приваблива будучність.

О, цей брат! Цей прекрасний, мудрий брат! — Павло широко розмахує кулаками. Він у захопленню. Докажемо ми ще своє. Ми їм відплатимо за повішеного вуйка.

Підходячи до рідного кубла, брати розминулися. Юра до хати, а Павло повертає на ґрунь...

— А тиж куди? — питає Юра.

Нічого, нічого. Йди й спи. А я піду погрію Марійку. Вонаж, знаєш, на полонині. Це тобі не маржина. Студінь така чортова.

— Хочеться тобі таку дорогу йти.

— Ну, щож. Вона також мерзне. Добраніч, Юро!

— Добраніч, Павле!

13.

Я вже на фронті. Приділили до 103 ц. к. пішого полку 55 бриґади. Стоїмо на відпочинку, а після нас мають відправити на Лисоню під Бережанами. Дні літні. То похожі, соняшні, то знов сльотить. Забрали мене зараз по відступі від нас москалів, які дійшли були аж до Мармароського Сиготу. Бавилися вони в нас усього два тижні. Нахлинули так нагло, що Юра, який був на відпустці, не встиг навіть відїхати. Його ловили, мусів разом з батьком ховатись по бутинах.

Забрали також москалики й нашу маржину. Батько, який довго вірив, що то „наші", переконався нарешті... І ті вороги, і ті неприятелі. Мати тільки те й робила, що плакала.

Але тепер все те минуло. Я вояк. Я пройшов муштру, понюхав пороху. За чотири тижні прогнали мене через підстаршинську школу й тепер я навіть маленьке начальство. У мойому розпорядженню скоростріл, який слухає мене з найбільшою увагою й виконує точно мою волю.

Стоїмо в якомусь маєтку. Великий панський будинок і парк. Скрізь вояки, їх мундури, чоботи, лайка. На луці коло паркового ставу, понастелютано вояцької білизни. По деревах, квітниках скрізь порозвішувані рукасті, ногасті вояцькі речі й випари, які виходять з них, нагадують ґазову ацитиленову атаку. У ставку й над ним повно вояцьких спин. Перуть, миються, або паряться на сонці, мов жаби.

Яж, напхавши в волю черево, скинув черевики, панчохи, верхні пропалені й зачовгані піском штаниська, в одній адамовій сорочці розкидав себе під соняшною зливою, всякаю в шкуру пахучий промінь та прислухаюся до глухого поворкування шлунку, який веде боротьбу з надзвичайною скількістю недовареної фасолі, твердим окрушним „комісом" та куснем ґумояловичини.

Враження щасливого хижака, який тількищо вернувся з удачних ловів. На моїх устах ще не витерта засохла кривава піна. Пазурі не розкоцюрбились, а в суглобах ще не ущух біль від напружених стрибків. Під шкурою ще далі судорожно корчаться вальки моїх мускулів, намагаючися прорватися й виплигнути назовні. Очі поволі холонуть і гаснуть, мов викинуті з вогню кусники олова.

Від часу, коли перетягнуто мене через огонь боїв під Бережанами, я виразно відчув вплив ґартуючої сили, що починаючи від мязів ніг і рук, просякала до серця й душі, обернувши мене в неоформлений кусень сірого вапняку.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЩО ВАРТА КОЛЬОНІЗАЦІЯ?

Відомий англійський публіцист Нормен Анджел розглядає в своїй книжці „Сирі матеріяли, натиск населення й війна" між іншими цікавими питаннями проблему: які вигляди має кольонізація підбитого краю военним побідником?

Як легко догадатися, проблема цікава для українців зогляду на те, що кождий з загарбачів української землі пробує кольонізувати заняту ним українську землю своїми людьми.

Коли про таку справу написана ціла книжка, то це показує, що ця справа має значіння не для одних тільки українців, але й для інших народів світа. Вона дає причинок для висвітлення запосягань Німеччини по африканські кольонії, війни Італії в Етіопії, німецько-польські пляни супроти Великої України, кампанії Японії в Китаю й таке інше.

Кольонізація це загальна світова справа. Для розгляду цеї справи маємо отже не тільки власний досвід, але й досвід інших народів.

І ТАКЕ БУВАЄ.

„Ню Йорк Таймс" подає поправку цікавої помилки в своїй газеті. Звертає своїм читачам увагу, що підпис під фотографією японського премієра Окади неправдивий. У цьому підписі написано, що премієра Окаду вбили заговірники, тимчасом, як показується, Окада вирвався з рук заговірників.

Спростування „Таймсу" замітне тим, що в тому самому числі „Таймсу", в котрім була поміщена фотографія Окади, була подана вістка, що Окада вратувався.

Можемо представити собі, що сталось би в-нас, якби така помилка трапилася в нашій газеті. „Таймс" преспокійно пояснює, що частина, в котрій поміщена фотографія Окади, пішла до друку перед тим, заки одержано вістку, що він жие. Зі спокою газети видно, що вона знає, що її читачі зрозуміють, що тут сталася одна з тих подій, за яку ніхто не винуватий.

Як відомо, є люди, які за всяку подію мусять когось винувати.

ЩО КОШТУЄ УМОВИЙ ДОБУТОК.

На зборах Антропольогічного Товариства в Відні заявився Ровк, професор і голова Музею Природничих Наук, з заявою, що йому вдалося відчитати „святе письмо" старого індіянського племени Азтеків.

Це письмо писане образками. Читається його зліва направо, потім зправа наліво, далі здолини вгору й згори вдолину. Племени азкетів майже вже нема, а між нащадками нема нікого, щоби вмів це письмо читати. А тут зявився вчений, що відкрив ключ до читання цього письма, що більше: прочитав це письмо й перекладає його на европейські мови.

Каже він, що йому треба було сім літ, щоб знайти ключ до цього читання. Тепер його наслідники можуть навчитися читати за кілька тижнів.

Чи було би оправданим міряти працю відкривця посліхом його учеників?

А ЩО ПОТІМ?

Один комітет Ліґи Націй розслідкував важне повоєнне питання: чи діти в Европі їдять досить поживи?

Комітет прийшов до переконання, що майже в кождому краю, що належить до Ліґи Націй, не дістають достаточної скількости поживних складників: немовлята й діти у віці до 5 років.

Питаються американські газети: чи з цього виходить, що діти повище 5 років мають уже досить поживи?

Знавці европейських справ відповідають: ні, але від 5 років дитина вже виходить зпід опіки батьків: їй дають газову маску, карабін і ручну гранату та роблять з неї вояка.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СТРІЛЬЦІ! ДО ПРОТЕСТУ!

В нашій „Свободі" з 25. лютого вичитав я, що в Золочеві арештовано Григорія Макітру, бувшого старшину Української Галицької Армії, за военні виступи проти поляків у 1918 році.

Я думаю, що ми, українські імігранти в Америці, а зокрема ми, стрільці Української Галицької Армії, не повинні цеї справи залишити, а підняти проти цього безправства протест. Ми були в рядах У. Г. Армії як жовніри. Ми присягали українській державі. Ми слухали розпорядження Української Команди. Значить, ми тільки сповняли наш військовий обовязок. Цього вимагала від нас військова дисципліна. Я знаю добре і можу доказати фактами, що поляки знущалися над нашим народом по селах. От я памятаю, як у 1919 р. на наш Святий Вечір напали поляки на село Буховичі, мостиського повіту, і як грабили наших селян та як побили каліку-інваліда Стефана Синицю, що вернувся з австрійської армії в жовнірськім мундирі й хотів на милицях, бо шрапнель поломив йому обиді ноги. Його потягнули ляцькі посіпаки до Мостиск, а по дорозі нещасний скінчив життя, полишивши жінку і двох малих хлопців. Памятаю, як наша сотня робила протинаступ, то ді два хлопчики підійшли до нас і розповідали, як поляки замордували їм тата. Всі ми тоді не могли здержатись від сліз, як слухали того оповідання. А як поляки напали на село Радиничі і його запалили, то чи не гнали чоловіків і жінок в огонь і не згоріло тоді кількоро осіб? Я знаю, що може бути таке, що треба на війні й село спалити. От у 1915 р., за часів Австрії, прийшов приказ спалити одно село й фільварок. Капітан Домбровецький прикликав мене і казав взяти чету і спалити село. Але насамперед вигнали ми населення в ліси, а потім виконували приказ. Цей капітан живе і я живий. Чи ми тут малиб за це відповідати, що виконали приказ? До того додам, що ми виконали приказ ще по людськи, бо щадили населення, як могли.

Я думаю, що наша Стрілецька Громада і ми стрільці повинні внести протест до Ліґи Націй і до ветеранських світових організацій проти Польщі за те, що потягає бувших жовнірів і старшин Української Армії до відповідальности за те, що вони виконували, будучи в військовій службі й на військовий приказ.

Василь Нагайло,
б. стрілець У. Г. Армії, тепер в Дірборн, Міш.

ПОМЕР ВІЛЬНИЙ ЧОЛОВІК У РОСІЇ.

У Росії помер славний на ввесь світ учений, професор Іван Павлов.

Відомий він був з того, що його називали „одинокий вільний чоловік у Росії". Називали його так тому, бо йому большевики не могли в нічому обмежувати свободи, бо боялися світової опінії.

З смертю професора Павлова в Росії вільних людей уже нема. Є тільки раби.

Навіть диктатора Сталіна не можна назвати вільним чоловіком, бо відомо, що й деспот усякий є теж рабом своїх деспотичних пристрастей.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

В справі вистави.

Від дня 27. червня до 4. жовтня 1936 року відбудеться в місті Клівленд, О., велика вистава, так звана "Great Lakes Exposition", на котрій будуть збудовані міжнародні села так звані „Світові дороги" "Streets of the World".

В тій виставі українці з Клівленду возьмуть участь під протекторатом Злучених Организацій. Буде збудований Український Павільон, а в тім павільоні поодинокі українці або поодинокі групи будуть виставляти ріжні українські мистецькі вироби на продаж, як також буде там ресторан і инше.

Місто Клівленд сподівається коло 5 міліонів людей з Америки і взагалі зі світа. І тому український павільон буде доброю реклямою для українців. У виставі беруть теж участь всі інші народности з Клівленду й інших міст.

Екзекутива Злучених Организацій у Клівленді постановила запросити всіх українців взяти участь в тій виставі. Це буде великий моральний зиск, а може й матеріяльний для тих, що схотять заризикувати своїм грошем.

Місце в Українськім Павільоні можна дістати по $4 за квадратову стопу разом з освітленням. Про потрібні уладження в середині має кождий сам подбати.

Всіх українських бизнесменів запрошуємо на дальші наради в тій справі на четвер, дня 5 березня, до Українського Народного Дому, на годину 8 вечором, а українців зпоза Клівленду просимо зголошувати до Злучених Организацій на руки предс.: О. Е. Malisky. 512 Society for Saving Bldg., Cleveland, O., з замовленнями чи по дальші інформації.

На виставі будуть теж влаштовувані Національні Дні або Тижні. І тут ми, українці, не повинні лишитися позаду інших народів.

—о—

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Протестаційне віче.

Заходом 16. відділу ОДВУ і Центрального Комітету, до котрого ввійшли представники місцевих організацій і укр. прав. парохії, відбулося дня 1. лютого в церковний галі протестаційне віче в справі варшавського присуду.

Віче відкрив предсідник відділу ОДВУ, гром. М. Чагарин, а проводив вічем гром. Ілія Околіта, що пояснив ціль віча, яке має запротестувати проти присуду і жорстокого правління ляцьких наїзників.

Секретарювали по українськи О. Косюк і П. Гук, а по англійськи: Стефан Пачковський і Ілія Стрик.

Головним референтом був п. Евген Ляхович. Бесідник представив перебіг цілого процесу, кого й защо судили. Представив поведення поліції в слідстві як і атаки з боку польського прокуратора. Розповідав про те, як наші молоді герої божеволіли по тюрмах з побиття і мук. Згадав за пацифікацію і ту ганебну ролю, яку відограв в ній міністер Перацький. Потім представив польський наступ на українські землі. А далі говорив про наші партії в краю та їх програму боротьби з Польщею. Зупинився на політиці УНДО та радикалів. А потім представив ідеольогію і працю тих націоналістів, що своїм життям вказують шлях до визволення, до дальшої безкомпромісової боротьби з ворогами, що готуються до революційного зриву. Референт обговорив теж незавидне положення українського народу і під іншими окупаціями, включно по окупації московській.

По англійськи говорив американець п. Е. Суливан, що добре обзнайомлений з українською історією і з нашими ідеями. Він загрівав приявних до дальшої посвяти для добра України. Казав, що американці погоджують таким народом, що не бореться за свою свободу. Він теж казав, що стрічав тут багато священиків, що називають себе „русскими", а як їх питав, чим вони є по правді, то казали, що є в душі українцями але того не можуть отверто сказати. Ось такі долярохапи і боягузи, говорив бесідник, є нещастям українського народу в Америці. Бесіда п. Суливана була дуже розумна, щира і відважна.

Резолюції були уложені по англійськи. Відчитав їх п. Стефан Пачковський, а п. Ляхович пояснив по українськи. Резолюції вислано до Ліґи Націй і польського уряду в Варшаві. Жертви на визвольну боротьбу збирали М. Кінаш, А. Яцишин, Р. Борис і Ю. Ходоровська. Зібрано $24.35. Розхід $10.05. До Централі ОДВУ вислано $14.30. Віче закінчено відспіванням національного гимну. Жертвували по $1: В. Каськів, Р. Борис, В. Кушнір, П. Гук, М. Чагарин; по 50 ц.: В. Чорний, А. Швець, І. Рапко, А. Сусла, А. Каськів.

Секретарі віча: **О. Косюк, П. Гук, С. Пачковський і І. Стрик.**

—о—

ЕМБРІДЖ, ПА.

Протест проти ляцького суду.

В неділю, 23. лютого, відбулося у нашій місцевости протестаційне віче проти ляцького жорстокого режиму на західно-українських землях під Польщею, а заразом проти несправедливого засуду варшавським судом 12 молодих українських студентів і студенток.

Віче відкрив і переводив голова комітету Мих. Скрабут, а секретарювали Іван Ґарбінський і Т. Грицик. Вступне слово забрав сам голова і пояснив ціль віча.

Першим бесідником був ред. М. Хандога, що представив історичну боротьбу нашого народу з ляхами. Згадав про те, що як колись ми мали славних героїв козаків запорозьких, що мстилися на ляхах і ставали в обороні свободи і волі українського народу, так і тепер знаходяться нові местники, що пімстилися за кривду, заподіяну українському народові міністром Перацьким, тим, що в 1930 році влаштував „пацифікацію" на західно-українських землях.

Сьогодні, говорив бесідник, приходиться протестувати не лише проти ляцьких звірств, але теж і проти тих, що роблять угоду з ляхами, бо з Польщею можна буде годитися тоді, коли вона вступиться з українських земель.

Другим бесідником був о. І. Сенчук, що говорив про цих дванацятьох молодих наших героїв, котрих ляхи в страшний спосіб мучили у тюрмах. Ми повинні радіти, говорив бесідник, з того, що знайшлися такі герої, що стали в обороні свого народа і пімстили кривди, заподіяні нам наїзниками ляхами. Далі закликав до одного фронту в обороні нашої вітчини України.

Потім приступлено до зібрки на визвольну боротьбу, якою занявся о. І. Сенчук. Жертвували по $1: Н. Гомзяк, М. Хандогова, Н. Жук, Дм. Габан, Наталія Гомзяк, Р. Литвин, Г. Лазар, І. Ґось, Г. Волошин, М. Дзюбінський, Ю. Монастирський, В. Мацюринський, С. Красуляк, Анастасія Габан; по 50 ц.: В. Кміть, І. Кміть, П. Сенько, І. Бобак, П. Халупяк, Я. Лисяк, І. Гарбінський, С. Войтович. Решта дрібними датками. Всього зібрано $30.64, з чого пішло на видатки віча $8, а $22.64 вишлеться до Обєднання на бойову акцію.

Потім відчитано протестаційні резолюції, які віче приняло одноголосно. Обі громади, греко-католицька і православна, як також всі братства, сестрицтва і товариства підписали ці резолюції і прибили свої печатки. Відмовився підписати від. 5 У. Р. Союза. На кінці забрав слово гром. М. Фук та взивав складати жертви на визвольну боротьбу. Віче закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

Іван Ґарбінський,
Теодор Грицик, секр.

Такі часи.

— Чому не женитеся?
— Бо не маємо помешкання.
— Можете мешкати у родичів.
— Коли родичі мешкають уже у своїх родичів.

—о—

Що булоб...

...Якби ред. Назарук опинився в Етіопії?
— Переконав би негуса, що для нього єдиний вихід — це згода з Італією.

Що ми робилиб, якби тепер „вибухла" в Европі війна?
— Ми мали би ще раз нагоду „прогавити нагоду"...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів і члениць, що квартальні збори відбудуться в неділю, 8. березня (марта) в Українській Хаті, 2240 Грейлінг вул., в годині 1-шій пополудні. Просимо всіх членів прийти на час, бо буде касове справоздання за три місяці і більше важних справ до полагодження, як рівнож просимо молодих ленів приходити на збори, бо то цього часу молодь дуже рдко учащала на збори. Тому приходіть всі як один. — Д. Васьків, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Вест 7-мій вул. Тому, що справа дуже важна, вимагається приявности кожного члена. Також просимо вирівнати свій довг, як також за діти. Позамісцеві члени повинні присилати свою вкладку на час, а це до 15. кожного місяця, в противнім разі поступиться згідно з ухвалою річних зборів, а це видається переступний лист. Будемо принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного, а особливо дітей на 18 літнє ендавмент. Тож користайте з нагоди і не нарікайте, що в У. Н. Союзі нема того, що в чужих організаціях. На 1936 рік вибрано такий уряд: Андрій Барбер, предс.; Йосиф Стойка, заст.; Стефан Кравчук, кас.; Іван Сподар, фін. секр.; Петро Толочкевич, заст.; Михайло Сентій, рек. секр.; О. Е. Малицький, Авраам Кузменко і Іван Бусько, контрольори; Йосиф Тулай, надз. хорих на Вест Сайд, а Дмитро Малко на Іст Сайд; Марія Кравчук, Марія Чорній і Марія Горчі, контр. хорих для члениць; Ксенофон Фурман і Дм. Малко, прапорщики; О. Е. Малицький, Іван Сподар, дел. до зл. орг.; Іван Кухта, дел. до Укр. Нар. Дому. —— Андрій Барбер, предс.; Стефан Кравчук, кас.; Іван Сподар, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що наші збори відбудуться в неділю, 8-го березня, в годині 1-шій пополудні, в Українській Школі, 12172 Джоз. Кемп. при Карпендер вулиці. Просимо всіх членів бути приявними, бо маємо важні справи. Комітет ювилею товариства, щоб був приявним та сповнив свій обовязок. Апелюємо ще раз до тих членів, котрі мають діти, а ще не є членами У. Н. Союза, впишіть свої діти; ми маємо йти вперед, чомуж ми не маємо своїх дітей вписати в члени У. Н. Союза? Як членів діти не є в Союзі, то чому ми дивуємоси, що не членів діти не вписуються в члени? Памятайте члени, що це є наша власна причина, що таке мале число записуємо в членство нашої організації. Скільки наших членів записують, або позволяють записувати свої діти до чужих організацій. оправмося і від нині впишім свої діти до У. Н. Союза, а опісля впишемо тих, котрі схочуть вписатися. — Секр.

КЛІВЛЕНД, О. Отсим повідомляємо всіх членів Тов. ім. Івана Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го березня, в годині 12:30 пополудні, в льокали У. Н. Дому на другім поверсі. Просимо всіх членів прийти на ті збори, а довгуючих членів просимо принести свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, згідно з правилами статута. — М. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; М. Шмігельський, рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запор. Січ, від. 388, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го березня. Наш предсідник, Петро Пазюк, заявив, що хто не прийде на ці збори і не принесе вкладки, буде суспендований. — П. Пазюк, предс.; І. Михальцевич, кас.; П. Огар, секр.

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 8-го березня, зараз по Сл. Божій, у гали парохіяльній. Обовязком кожного члена є прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Котрий член не прийде на збори заплатить кару згідно зі статутом. — Петро Маліборський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Подаємо до відома членам і члениціям Тов. Сокіл, від. 336, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го березня, в годині 1-шій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів прийти на збори і вирівнати довг, котрий довгуєте. — Григорій Степаняк, фін. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Бр. св. Василія, від. 168, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го березня, в салі У. Н. Дому, 760 Стейт вулиця. Просимо всіх довгуючих членів прийти на збори і вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Григорій Дячишин, предс.; Ілько Лабуза, кас.; Микола Пащин, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Подаємо до відома, що місячні збори Бр. Рождества Пресв. Богородиці, від. 259, відбудуться в суботу, 7-го березня, в годині 7:30 ввечір, в галі парохіяльній, 4950 Савт Павліна вул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. — Андрій Фоца, рек. секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З панахиди на політичних вязнів.

В укр. кат. церкві св. Юрія переведено підчас панахиди за бл. п. Ольгу Васараб збірку на допомогу політичним вязням. Збіркою занявся Червоний Хрест. Переведено її в неділю дня 16. лютого. Зібрано $15.55 і вислано до краю через Обєднання.

Ірина Бучко.

—o—

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Звіт Комітету села Путятинець, рогатинського повіту.

При кінці 1931 р. громадяни з села Путятинець, що мешкають в Рачестер, Н. Й., одержали від своїх братів заклик, щоб помогти їм збудувати в селі Путятинцях читальню „Просвіти" й Народній Дім.

Для цеї цілі вибрано на зборах 13-го грудня 1931 р. спільний комітет, який занявся збіркою грошей на допомогу будові згаданої читальні й Народнього Дому. Жертви зложили такі громадяни: Н. Швець $15; К. Білецький і В. Іванців по $11; В. Гнатків і С Кучапій по $10; М. Матковський $9; по $5: М. Гайсак, Читальня Просвіти ім. Івана Франка, Н. Кучмій, Н. Стрілець, Т. Кучмій, В. Кісіль. П. Падучак; по $4: М. Воляк. І. Яніцький, Н. Чорникий; по $3.50: М. Рудий, В. Войціховський; М. Воляк $3.25; по $3: Н. Ковтун, К. Бінашевська, А. Стасюк, І. Дорофей, Н. Кісіль, К. Плекан, П. Паснок, І. Швець, В. Череватий; І. Гнатків $2.50; по $2: К. Сверида, А. Букуцький, К. Баран, В. Скробач, Т. Сверида, Н. Сидор, Н. Головка, Н. Гарасимчук, І. Колодзінський, С. Лагочак, Н. Луцишин, І. Олійник, В. Пакула, К. Пакула, М. Турчин, С. Онуфрик, а І. Паснак $1.75; по $1.50: Г. Божновський, А. Кіценька, М. Луцишин, А. Маціковська, Т. Нарівний, І. Рудий, І. Романів, В. Легкий, В. Третяк; по $1: Я. Батрак, М. Джумик, Г. Біндур, М. Воляк, І. Головка, І. Куций, В. Куцій, М. Кісіль, І. Легкий, К. Мельник, І. Матковський, А. Мендик, В. Попівний, В. Панчишин, М. Руда, В. Швець, М. Юрків, О. Гарасимчук, К. Руда; по 50 ц.: Т. Рудий, Т. Швець, В. Скрабач, Н. Воляк, Т. Бартко, К. Шурґот, К. Ґереґа, С. Червоняк; по 25 ц.: В. Зубик, В. Максимців.

Бизнесмени чужої народности зложили: К. Банус $20; Р. Шереліс $5; Ґ. Севидж $5; Л. Файнстон $1. — Разом усіх жертв вплинуло від 1931 р. $657.50.

Вислано до села від 1931 до 1936 р. суму $657.75. Значиться, що є недобір 25 центів.

Сільський комітет зачав будову дому в другій половині 1935 р. і тепер дім є майже на викінченню, а коштував понад вісім тисяч злотих крім праці, яку селяни дали даром.

Комітет повідомляє нас, що взяв на вексель бляху на покриття даху і мусить сплачувати цей довг тижнево, й тому просить дальшої підмоги. Взявши це під увагу, наш комітет у Рачестер на своїй імпрезі й добровільними датками зібрав іще $100 і негайно ті гроші вислав до комітету, щоб помогти сплатити вексель.

Підписаний комітет просить усіх односельчан з Путятинець складати дальші пожертви на допомогу такій добрій справі. Пожертви можна висилати впрост до села, або до секретаря нашого комітету на подану тут адресу:

Микола Швець, предс.;
Микола Кучмій, касієр;
Микола Стрілець, секр.
324 Avenue B,
Rochester, N. Y.

—o—

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Протестаційне віче.

В неділю, дня 16. лютого відбулось заходом Центрального Комітету протестаційне віче проти присуду, виданого в варшавськім процесі. Вічем проводив в імені Центрального Комітету п. Володимир Ваґнер.

Першим бесідником був п. Михайло Дудра, що, будучи в ляцьких тюрмах, сидів разом з деякими революціонерами, засеудженими в Варшаві. Він розповів коротко катування засуджених польськими сторожами підчас слідства, як і те, скільки сам витерпів, заки вийшов на волю.

Потім говорила пані Стефанія Галичин, виголосивши в полких словах деклямацію на тему знущань політичних вязнів у польських тюрмах. Головний реферат про варшавський процес виголиосив д-р Л. Мишуга, представивши відносини на українських землях під Польщею та діяльність ОУН в краю, як теж представив ті драматичні моменти, яких було так багато в згаданім процесі. зверненім формально проти українських націоналістів - революціонерів, а на ділі проти цілого визвольного українського руху.

Дальше з черги промовила в імені Союза Українок пані Анастасія Ваґнер, котра заявила присутнім, що протест від Союза Українок вже висланий до Ліґи Націй, та візвала присутніх жінок, щобн більше інтересувались українським життям. Дальше виступила панна Галя Кусій з коротким рефератом до молоді англійською мовою, який тут роджена молодь вислухала з великим зацікавленням. Зчерги промовив місцевий парох о. В. Лотович, що взивав до любови і співпраці як на полі релігійнім, так і народнім. Місцевий адвокат п. Марсел Ваґнер виголосив реферат англійською мовою, обговоривши варшавський процес з правного боку та заявляючи, що світова історія не занотувала так ганебно веденого процесу, як його повів польський суд над українськими ідеалістами - революціонерами! Бесідник прочитав теж вічеві резолюції, які будуть вислані до Ліґи Націй, а які принято одноголосно.

При кінці забрав іще голос предсідник Центрального Комітету, п. Михайло Мельниченко, й переповів звіт з праці Центрального Комітету, якого всі уважно вислухали.

Зазначимо, що всіх бесідників щиро оплескувано на знак згоди з їх думками.

Збірку переведено на галі, а принесла вона $63.57. По обтягненню розходів буде переслана до краю через Обєднання на політичних вязнів.

На вічу жертвували по $2: д-р Л. Мишуга, пані Гладка; по $1: Д. Галичин, М. Ваґнер, В. Ваґнер, Н. Пупчик, Г. Когут, пані Гузар, пані Жуковська, В. Гаєвий, І. Коцюба, В. Жуковський, В. Кушнір, М. Ґречин, Н. Минорик, о. В. Лотович, В. Ґіль, М. Мельниченко, А. Ґела, Н. Заяць, Н. Пігура, пані Трусевич, Марія Грабар, пані Наконечна, пані Кулич, пані Дмитрів, пані Новак, Катерина Миць, П. Тхір, А. Миляновичь, Є. Нечесний, М. Шмідерський, М. Косоноцький, М. Баран, М. Сивак, П. Шмідерський, О. Колісник. — Разом $39. — Дрібними жертвами зібрано $14.17. — Червоний Хрест жертвував $10. — Разом $63.17.

Віче закінчено національним гимном.

Центральний Комітет Укр. Нац. Орґанізацій.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

На будову Народного Дому.

Комітет допомоги в будові українського Народного Дому в селі Розношинці, пов. Збараж, переслав через Обєднання $50 на вище подану ціль.

Дмитро Дячун, секр.

—o—

НА РІЖНІ ЦІЛИ.

Переслали через Обєднання поодинокі громадяни: Д. Стецьків з Кемпбел, О., $2 як коляду на Рідну Школу; М. Федорів з Чікові Фолс, Масс., $2 як членську вкладку до Просвіти у Львові; І. Козак, член від 25 У. Н. Союза, $1 на Рідну Школу.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ВИКОННОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Наради відбулися в суботу, 26-го жовтня 1935 р., в Джерзі Сіті, в домі під ч. 83 вул. Ґренд.

(10)

Внески:

Українське "Університетське Товариство в Ню Йорку вносить прохання до Обєднання приняти під опіку курс української мови в університеті Колюмбія в Ню Йорку. Лист такий:

24 жовтня 1935 р.

До Світлого Уряду „Обєднаня" в Америці.

Світлий Уряде:

Кожному свідомому українцеві чи українці відоме американське „Обєднання" і його робота. Знаючи його цілі й наміри, Українське Університетське Товариство в Ню Йорку осміляється отсим просити Світлу Управу „Обєднання" приняти під свою опіку курс української мови в університеті Колюмбія в Ню Йорку, що ним наше товариство зацікавилось і збирає фонди на його продовження.

Колиб такі або подібні українські курси повстали в будучности денебудь у вищій школі в Америці, то Українське Університетське Товариство в Ню Йорку буде теж ними цікавитись і дасть їм усяку можливу братню поміч, бо ми розуміємо, скільки добра можуть українські курси по колеґіях чи університетах дати нашому народові тут і в Старім Краю.

В славного нашого „Обєднання" ми просимо не підмоги матеріяльної (ми знаємо, що „Обєднання" грошей не має), але підмоги моральної бо віримо, що коли „Обєднання" вияснить своїм членам і всьому нашому суспільству потребу піддержати українські курси, то наш нарід поставиться до цієї справи прихильно і ми можемо бути певні, що ця справа, так нам дуже потрібна, не загириться, а принесе нам у будуччині великі користи.

В надії, що Світлий Уряд „Обєднання" візьме нашу просьбу під ласкаву розвагу, остаємось з високим поважанням:

За Українське Університетське Товариство в Ню Йорку:

Осип Д. Стеткевич, предс.,
Ольга Наливайко, секр.

Д-р Мишуга: Раджу приняти так, як поставлено справу в листі.

о. д-р Клодницький підтримує. Внесок принято.

Евген Скоцко зголосив внесок з рефератом п. н.:

Проблема українського студентства.

Шановні Збори!

Я бажаю піднести перед вами справу, яка є не менше важливою від кожної іншої української справи, а саме: справу українського студентства.

На вступі зазначити треба, що українці, підготовляючись до майбутньої держави, дбають про розвинення акцій: Рідної Школи, Просвіти, бойової акції, допомоги інвалідам, кооператив і т. п., зате майже цілковито не звертають уваги на цю важливу проблему, яку становить українське студентство. Висувається питання: коли Рідна Школа навчить нашу дитину українського слова та дасть їй загальне середнє знання; коли Просвіта піднесе до деякої міри загальну освіту наших мас; коли кооперативи скріплять економічний кістяк нашого народу; коли, вкінці, бойова підготова створить ядро майбутньої військової сили, — де і як, питаємо ми, має українська молодь здобувати вищу університетську освіту, щоб створити верству інтелігенції, без якої немислимий є нарід як державна нація?

Молодь на Україні не має ніякої спромоги себе просвічати. На Великій Україні вона є в пазурах комуністичної доктрини, а на Західній Україні панують такі обставини, які їй на українського інтеліґента виховуватися не дозволяють. Заведений Польщею т. зв. „нумерус клявзус" лише дуже незначне число української молоді допускає до польських університетів. Українського університету на Західніх Землях нема, а мимо мусимо вчити нашу молодь в університетах, бо інакше вмремо як нація.

Ось бачимо, як, унаслідок нещасного положення українців під займанцями, повстала і звалилась на руки нашого народу проблема українського студентства як проблема народня.

Та мала горстка нашої молоді, якій пощастить дістатись до польського університету, мусить студіювати ці факультети, на які її поляки допустять, без огляду на це, чи вона любить їх, чи ні. А укінчивши їх, вона лише збільшує ряди безробітної інтеліґенції і там по більшій части марнується. Посади в польській державі для неї є недоступні. Вона звичайно заповнює польські гюрми, бо вся майже стоїть у революційних рядах.

(Далі буде).

Політик.

— Пане после, хто та пані, що ви з нею вчора йшли?

— Це моя домашня опозиція.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS IRKED BY POLAND'S ACTS.

Ukrainians of Trenton adopted resolutions at a recent meeting denouncing Poland's treatment of minorities in that country. It was charged at the meeting that unfairness had marked the recent trial and conviction of 12 Ukrainians for conspiracy in the murder of Polish Minister Pieracki.

Among those who signed the resolutions were: Paul Stadnick, the Rev. Peter Bilon, Miss Mary Skerepad, Peter Cherkas, V. Kushner, P. Lestzuk I. Ewashke.

(Trenton Sunday Times Advertizer, February 16, 1936).

—o—

UKRAINIANS TO ENTER PROTEST.

League of Nations Asked To Protect Minority Rights Of Those in Poland.

Resolutions protesting "against Poland and the League of Nations for failure to safeguard the national minority rights of the 7,000,000 Ukrainians now residing in Poland," were adopted at a meeting of 300 Ukrainians last night in the Ukrainian Hall, 623 South Heald street. Copies of the resolutions will be sent to the League of Nations and the Polish Minister of the Interior.

The resolutions follow: "Be it therefore resolved, That the enlightened opinion of the world be notified of the true state of affairs, with a special emphasis upon the breach of international treaties by Poland, in hope that a rigorous protest be raised against these inhumanities and the Polish Government be coerced by that opinion to desist in her exterminatory policies towards the Ukrainians, and the League of Nations be moved to carry out her obligations towards the so-called national minorities, entrusted to her protection."

Philadelphia Attorney Speaker.

Theodore Swystun, an attorney of Philadelphia, was the speaker, and stressed conditions under which Ukrainians are living in Poland. The meeting was opened by the Rev. John Paley, pastor of the Ukrainian Orthodox Church here, who introduced the chairman, Nicholas Krawchyshyn. Theodore Czorney read the resolution in the Ukrainian language and John Hrynyshyn read it in the English language.

Acts Of Cruelty Charged.

The preamble to the resolution sets forth alleged conditions in Poland, mentioning in detail several alleged acts of cruelty perpetrated against the Ukrainians in Poland, and especially a trial of 12 Ukrainians who were given heavy prison sentences in a court in Warsaw for the alleged participation in the murder of the Polish Minister Pieracki.

(Journal-Every Evening, Wilmington, Delaware, Monday, February 17, 1936).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Освідомлена.

(В склепі).

— Прошу мені показати жіночі панчішки.

— Чи то для вашої добродійки, чи можуть бути з кращої сорти?

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(110)

Як щось ударило нагло Джері Джовнса ззаду, під ним загнулися коліна і він сів на щось, що кидалося й вертілося. Він отворив очі й побачив невеличке кізля. Заки воно вирвалося, Джері його схопив і перекинув собі на плечі.

Хоч воно кидалося, він вспів занести його до своїх товаришів. „Отже то ви не схибили", лейді Бет сказала весело. „Ні, як я схибив", Джері признався з жалем, „я сів на нього. Воно мене добуло, не я його". „Але ви на всякий випадок його добули", сказала англійська дівчина, підсміхаючися бадьоро.

Як Джері зарізав кізля, він признався, що його знання кухарської штуки обнимало тільки варення яєць натвердо. Лейді Бет занялася тоді кухарством, та скоро всі троє заїдали смачно припечене мясо...

...Як вони так наїдалися, Екбаль на своє немале здивування побачив, що його загублені кози бігли зі страхом до нього. Він скоро побачив, що одної штуки не було. З лютю він пішов подивитися, що настрашило його кози й украло одно кізля.